

י"ט שבט ה'תשע"ו 29.1.16

מגזין מס' 365

שבת פרשת יתרו

קשר-שבועי מאת הרב יאיר כלב

החיים כסגן א

עבודה בכוחות עצמו

תמליל בעיבוד קל מתוך שיעורי הרב כלב

עיקר העבודה על פי שיטת חב"ד היא העבודה בכוחות עצמו. הצדיק יכול לתת נתינת כח, דוגמא אישית, חיזוק, השראה, התעוררות, דחיפה, להדגיש, לעורר ולהביא לגילוי יכולות שכמוסות בתלמיד. אבל, להחליף את התלמיד אי אפשר.

על זה יש ביטוי בחסידות שאומר – 'ראש אי אפשר להעמיד'. זאת אומרת, אי אפשר להחליף את עבודת האדם בכוחות עצמו. בעל התניא הדגיש את זה, וזה עיקר גדול מאוד בשיטת חב"ד, משום שהמאבק הגדול של החיים הוא - על טעם החיים ומשמעותם. אף אחד לא יעשה את העבודה בשבילי, עלי להתבייש ממני ולא ממה שאומרים עלי. וזה לא יבוא באופן טבעי, מכח האינרציה של החיים... אלא אך ורק על ידי עבודה וחינוך עצמי.

לוח שיסורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור ידופק לימודי קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע אחד בלבד מידי יום חמישי בשעה 21:15 בדיוק! במושב חמד שבמרכז הארץ, על הכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה. השיעור גם משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com. התכנסות (כיבוד ושתייה קלה מ-20:30, תפילת ערבית בשעה 21:00) במושב חמד, רח' הזית 83 בבית הכנסת שבחצר משפחת שרעבי. לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144.

[בכניסה למושב חמד - ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית - לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר]

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

כ"ב שבט - יום הסתלקות הרבנית חיה מושקא

יום הסתלקות רעיית הרבי מליובאוויטש נשיא דורנו, הרבנית חיה מושקא שניאורסון, שהלכה לעולמה ביום כ"ב שבט ה'תשמ"ח (1988)

מסירות נפש בסתר

הרבנית חיה מושקא נולדה ברוסיה והיתה השניה מבין שלושת בנותיו של הרבי הקודם מליובאוויטש, אדמו"ר הריי"צ (רבי יוסף יצחק).

בימים הטרופים בהם נרדפה הדת היהודית על ידי שלטון האימים הקומוניסטי, נטלה חיה מושקא, על אף גילה הצעיר, חלק חשוב ובלתי נפרד מהמאמץ המחתרתי של אביה, הרבי מליובאוויטש, וחסידי הנאמנים. אף שכל פעולה הקשורה בשמירת הגחלת היהודית ברוסיה של אותם ימים היתה כרוכה בסכנת

נפשות ממש, בכל זאת, למשל, כאשר נתעורר הצורך להעביר בחשאי מזון ונרות לאחת מהשיבות הסודיות, בחר הרבי הריי"צ לביצוע המשימה דוקא בבתו, חיה מושקא. והיא לא נרתעה מלמלא שליחות מסוכנת זו בנאמנות מדי יום ביומו במשך תקופה ארוכה.

לימים נישאה הרבנית לרבי מנחם מענדל שניאורסון, ויחדיו, בשלהי מלחמת העולם השנייה, נחלצו מאירופה הבווערת והגיעו אל חוף מבטחים בארצות הברית.

"כל כבודה בת מלך פנימה"

במעמדה כבתו של האדמו"ר הקודם ורעייתו של גדול הדור, היתה יכולה הרבנית לזכות בכבוד מלכים. ובכל זאת מעולם לא חפצה בכך ובחרה לפעול כל פעולותיה בשקט ובצניעות מופלאה. כל מעשייה, הפרטיים והכלליים, התבצעו 'מאחורי הקלעים', בחשאי וללא פרסום מבלי להיחשף ברבים בשום דבר וענין.

"והחי יתן אל לבו"

לצד היותה נשואה לאחד המנהיגים המפורסמים בעולם, אותו העריצה בכל מאודה ואליו היתה מסורה בלי גבול, סימלה הרבנית באישיותה המיוחדת את התגלמות אצילות הנפש והענווה. פיקחותה הרבה ושנינות לשונה שניכרו בה משנותיה הצעירות זיכו אותה ביחס מיוחד מצד אביה, אדמו"ר הקודם. בשל כך נהג בעלה, הרבי נשיא דורנו, לכנותה בשם: "בתו של הרבי".

לאורך כל 'שנת האבלות' (השנה הראשונה להסתלקותה) היה שגור בפיו של הרבי מליובאוויטש הפסוק "והחי יתן אל לבו". פסוק זה מלמדנו, הסביר הרבי, מה צריכה להיות הנהגתו הראויה של האדם ("החי") על פטירת קרובו:

אין די בעובדה הפלאית שאישיותו, תכונותיו ואפילו תחושת הנוכחות של הנפטר ממשיכים ממש "לחיות" בתוכנו - עיקר ענין 'השארות הנפש', מבאר הרבי, הוא דוקא כאשר מוסיפה נשמת הנפטר לפעול בעולם הזה הגשמי. אשר על כן תובעת תורתנו, תורת חיים, מן האבל לחיות מעתה בכפליים. מרגע פטירת קרובו נדרש האדם "החי" כאן בעולם המעשה להכפיל התעסקותו במעשים טובים. מעתה ישמש גופו כלי (לא רק בעבור נשמת עצמו, אלא) גם בעבור נשמת הנפטר. ובכך ממשיכה נשמת הנפטר 'לחיות' בעולם הזה הגשמי באמצעות משפחתו, תלמידיו ומכריו, הממשיכים את דרכו בשמשם גוף לנשמתו ולרוח מורשתו ופעולותיו

הטובות שפעל בחייו עלי אדמות.
"נזכרים ונעשים"

עם כל השתדלותה להצניע מעשיה, בכל זאת נתפרסמו כמה ממעשי הצדקה והחסד שעשתה הרבנית בסתר. אחד הסיפורים שנתפרסמו היה אודות ביקוריה מדי יום ביומו אצל אשה מסויימת שהיתה מאושפזת בבית הרפואה. בבואה אליה היתה מביאה עמה תמיד מרק עוף צח ומשוחחת עמה לעודדה. יום אחד, נבצר מהרבנית להגיע אל האשה ובמקומה שלחה את המרק על ידי שליח. נסע השליח אל בית הרפואה וכשהגיש לאשה את המרק, הוסיף ואמר: "נשלחתי על ידי הרבנית

שניאורסון שלא היה באפשרותה להגיע היום". מאוחר יותר כששמעה ממנו הרבנית כי גילה את זהותה, נצטערה מאוד. שכן עד לאותה העת לא ידעה האשה החולה כלל כי זו המיטיבה עמה נושאת בתואר 'הרבנית שניאורסון', ומעתה, אמרה הרבנית, ודאי תפגם אוירת הפשיטות ששררה בינינו בפגישותינו.

בכ"ב שבט ובימים הסמוכים לו נערכים כינוסי נשים בארץ ובתפוצות המנוצלים להתבוננות בגדלות אישיותה ודרכיה, על מנת לקבל ולהחליט החלטות טובות בעניינים הקשורים לתפקידן של נשות ישראל בחיזוק היהדות ברוח 'ישראל סבא'.

התחדשנו!

בוטאו לבקר באתר המשודרג

Www.tanyaor.com

הסיפור השבועי

המוכיח שנעלם

בכל לילה היה קם בחצות, יושב על הרצפה ולאור הנר אומר 'תיקון חצות' בבכי, ומצטער על חורבן הבית וגלות השכינה. מכיון שהיה משכים לקום, היה גם מקדים לישון.

גם בערב הזה שכב על הספסל שלו בשעה מוקדמת, ולכן לא ידע על הסעודה החגיגית שנערכה במקום לכבוד רבה של קראקוב.

שעת חצות הגיעה והמלמד התעורר משנתו. פתאום הבחין בהמולה שבפונדק, וראה את הרב יושב עם תושבי היישוב והם מגלגלים שיחה נאה. הדבר לא מצא חן בעיניו, והוא ניגש אל הרב ואמר: "הלוא השכינה שרויה בגלות, מלאכים בוכים בקול מר, וכיצד אתם מרשים לעצמכם לשבת בהרחבת הדעת שכזו?!"

פניו של רבי העשיל הרצינו, וניכר היה כי הדברים פילחו את חדרי לבו. תיכף ביקש מהנוכחים להביא מים אחרונים ולברך, וסיים את הסעודה.

למחרת בבוקר ביקש הרב לקרוא למלמד. "כמה אתה משתכר ביום?", שאל אותו הרב. המלמד ענה כי הוא מקבל עשרה טאלר ליום עבודה.

"אם כן", אמר רבי העשיל, "אבקש ממך שתבוא עמי לקרקוב ותהיה לי למוכיח קבוע, ואני אשלם לך חמישה עשר טאלר ליום".

נראה שההצעה קסמה למלמד, והוא הביע מיד את נכונותו. עתה יהיה תמיד לצידו של הרב. גם החיים בעיר הגדולה, שבה מתגוררים תלמידי חכמים רבים ובתי כנסת לרוב עומדים בה, יסייעו לו בחייו. הוא נפרד מתלמידיו ומבני היישוב, ויצא עם רבי העשיל לקראקוב.

במשך שנים היה ה'מוכיח' מבקר כל תנועה ולו הקלה ביותר של הרב, ומעוררו מיד לתקן את מעשיו. רבי

קראקוב, עיר ואם בישראל, זכתה לרב חדש. בהתרגשות רבה הוכתר הגאון רבי העשיל ועלה לשבת על כיסא הרבנות. הציבור ידע כי הוא גאון בתורה ובעל מידות טובות, אולם הבריות לא ידעו עד היכן גדולתו מגעת.

זמן קצר לאחר שנתמנה לתפקידו נטל הרב החדש את מקלו ותרמילו ויצא למסע בכפרים וביישובים שבמחוז קראקוב. הוא ביקש לעמוד מקרוב על מצב היהדות ביישובים הקטנים, ובכל מקום עורר את התושבים לקבוע עיתים לתורה ולהתחזק בקיום המצוות.

בבואו אל אחד היישובים יצאו לקראתו היהודים המעטים שהתגוררו במקום וקיבלוהו בכבוד גדול. זכות נדירה זכו שרבה של קראקוב בכבודו ובעצמו יבוא לבקרו.

הרב בחן את עניני הדת ביישוב והורה לתקן את הטעון תיקון. לקראת ערב הזמינוהו יהודי המקום לסעודת ערב משותפת. הם בחרו לערוך את הסעודה באכסנייתו של החוכר, וזה הגיש אל השולחן מאכלים ומשקאות ביד רחבה.

הרב השמיע לפני הנוכחים דברי תורה, חיזק את לבם לעסוק בתורה ובעבודת ה', והתענין במעשיו של כל אחד ואחד ובמצב פרנסתו. בני היישוב שמעו בצמא את דבריו ובלעו בשקיקה כל מילה. השעות חלפו ואיש לא רצה להינתק מהאווירה הנשגבה והמרוממת, עד שלפתע הופרעה השלווה.

ביישוב התגורר מלמד, ר' מרדכי רוטנר שמו. איש טוב ותמים היה, ומלאכתו היתה ללמד את ילדי היישוב תורה. האיש לא ביקש לעצמו דירה למגורים. עם רדת הערב היה בא אל אכסנייתו של החוכר, מניח את גופו על ספסל בין התנור ובין הכותל וישן את שנתו.

ר' מרדכי הביט ברבי העשיל בתמימות שאפיינה אותו, ואמר: "כאשר נכנס הרב לבית הכנסת ראיתי שנלווה אליך רבי יעקב מאורליינש, מבעלי ה'תוספות'. אם הרב זכה לכך, מי אני שיוכיח אותו!"

רבי העשיל התרגש למשמע דבריו של ר' מרדכי. "כיצד ידע שבדיוק בקושייתו של רבי יעקב מאורלייניש עסקתי בלימודי בבית?" הרהר. ואכן, כל הבוקר עמל רבי העשיל למצוא תירוץ לקושיית ה'תוספות' ששאל רבי יעקב מאורלייניש, וזו היתה סיבת איחורו. "אין זאת אלא שר' מרדכי אינו אדם פשוט כלל", הסיק הרב.

לאחר שהרהר בדבר החליט הרב לבקש מר' מרדכי לגלות לפניו את זהותו הנסתרת, שזה עתה זכה להכיר בה, אולם באותו יום נעלם ר' מרדכי מהעיר ולא נראה עוד.

העשיל קיבל תמיד את תוכחתו בהכנעה, גם אם היתה לעיני עם ועדה, והתאמץ מאוד שלא להיכשל.

יום אחד איחר הרב לבוא לבית הכנסת. הרב כבר התכונן לקבל את 'מנתו' מאת ה'מוכיח'. כאשר נכנס לבית הכנסת ראה כי ה'מוכיח' הבחין בכניסתו המאוחרת, אך לא אמר לו דבר.

בסיום התפילה נכונה לרב הפתעה. ה'מוכיח' ניגש אליו בכובד ראש ואמר: "מהיום והלאה אינני רוצה להיות ה'מוכיח' של כבוד הרב". הרב היה בטוח כי התפטרותו של ה'מוכיח' באה משום שאיחר לתפילה, והחל להתנצל כי לא עשה זאת בכוונה, אלא היה שקוע כל כך בנבכי הסוגיה שלמד בביתו, עד שלא שם לב לשעה המתאחרת. ר' מרדכי הרגיעו ואמר, כי זו אינה סיבת התפטרותו. להפך, הוא מרגיש שאינו מסוגל עוד להוכיח אותו. "מדוע?", תמה הרב.

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

עזרו לנו, להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

”זאת התורה אדם” (במדבר יט', ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב-’נגלה’) ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה-’נסתר’). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי ’נגלה’, ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת יתרו

יתרו מציע למשה כי יתמקד בהוראת חוקי ה' לראשי העם, ובכך יקבע את מסגרת כללי היסוד. ואילו בנוגע להתעסקות הישירה עם הציבור, הרי שזו תתבצע באמצעות שרי משנה. לתפקיד חשוב זה, מציע יתרו למנות "אנשי חיל, יראי אלוקים, אנשי אמת ושונאי בצע". ומלמטה למעלה - שרי עשרות שעליהם יהיו ממונים שרי חמישים, מעליהם שרי מאות, ומעל כולם שרי אלפים. משה מקבל את עצת חותנו ומיישמה. ויתרו יוצא חזרה לארצו, להביא את בשורת 'אמונת ה' אחד' לבני משפחתו ואנשי מקומו ולגיירם.

ציפיה והשתוקקות למתן תורה

בראש חודש סיון, חודש וחצי לאחר צאתם ממצרים, מגיעים בני ישראל אל הר סיני וחונים למרגלותיו. הידיעה כי עומדים הם לקבל את התורה בתוך ימים ספורים, משרה בעם התרוממות רוח והם חונים במקום "כאיש אחד בלב אחד". כולם משתוקקים ונכונים לקבל את ההנחיות לקראת קבלת התורה. משה עולה אל ההר, שם משמיעו ה' את דבר בריתו עם בני ישראל להיות לו "סגולה מכל העמים", "ממלכת כהנים וגוי קדוש". משה יורד ומוסר לעם את דברי ה', ובני ישראל משיבים בלב שלם: "כל אשר דיבר ה', נעשה!"

גם יתרו מודה כי "גדול ה' מכל אלוקים"

יתרו, ככל אומות העולם, נפעם ונרעש לנוכח הניסים והנפלאות שהתרחשו בצאת בני ישראל ממצרים ובקריעת ים סוף. הוא מחליט לצאת אל מקום חניית בני ישראל במדבר בלוויית ציפורה בתו אשת חתנו משה ושני בניה גרשום ואליעזר (אכן, כשיצא משה ממדין בשליחות ה' למצרים, לקח הוא עימו את אשתו וילדיו. אולם כאשר תמה עליו אהרן אחיו (שיצא לקראתו אל המדבר) - 'הכיצד הורדת את בני משפחתך עימך לשבי מצרים?', קיבל משה את דברי אחיו ושלחם חזרה למדין). משה מקביל את פני חותנו בכבוד מלכים ועורך משתה מיוחד לרגל בואם. בפגישתם, כאשר שומע יתרו (שהיה כהן לעבודת אלילים) ממקור ראשון אודות כל הניסים שעשה ה' לבני ישראל, מודה גם הוא כי "גדול ה' מכל האלוקים".

להקל העומס מעל כתפי משה

למחרת בואו יוצא יתרו להכיר מקרוב את עבודת חתנו בהנהגת העם. לתדהמתו הוא מגלה כי מבוקר עד ערב שופט משה בעצמו את העם, מלמדם תורה וחוקים ועוסק בכל שאר צרכי הציבור למן הענינים הגדולים והחשובים ועד לפעוטים ביותר. הוא מביע את דעתו בפני חתנו אשר כך, בעבודה מאומצת שכזו, יישחק הוא וכן העם העומד עליו כל היום לחלות פניו.

משה עולה שוב אל האלוקים להביא את תשובת העם. אזי מצווהו ה' להנחות את העם להיטהר ולהתקדש לקראת יום מתן התורה וכן להזהירם ולבל יקרבו ויגעו בהר סיני בשעת התגלות ה' עליו.

התגלות ה' על הר סיני

לאחר שלושת ימי טהרה והתקדשות, בבוקר ו' סיון נשמעים לפתע על הר סיני קולות וברקים ונקשר עליו ענן כבד. ובתוך כך, לחרדת בני ישראל, נשמע מתוך הענן קול שופר שהולך ומתחזק... וממשיכה התורה ומתארת את הגילויים האלוקיים העצומים המלווים את המעמד הכביר של מתן תורה.

ה' יורד על הר סיני ומשה עולה יחידי לקראת ה' אל ההר. לפתע שומעים בני ישראל את הדברות מפי הגבורה.

קבלת עשרת הדברות

במרכזו של מעמד הר סיני ניתנים לישראל עשרת הדברות, להלן תמציתם:

1. אנוכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים. 2. לא יהיה לך אלוקים אחרים על פני, לא תעשה לך פסל וכל תמונה... 3. לא תשא את שם ה' אלוקיך לשווא... 4. זכור את יום השבת לקדשו... 5. כבד את אביך

ואת אמך... 6. לא תרצח. 7. לא תנאף. 8. לא תגנוב. 9. לא תענה ברעך עד שקר. 10. לא תחמוד...

משה - 'ממוצע מחבר'

כיון שלשמע הדיבר הראשון והשני היוצאים מפי הגבורה פורחת נשמתם בני ישראל (בשל עוצם הגילוי האלוקי הנשגב) - מבקש העם ממשה שיתווך הוא בינם לבין ה'. משה אכן נענה לבקשתם וממשיך לקבל מפי הגבורה לבדו את שאר הדברות ומוסרם לאחר מכן לכל העם.

ציוויים נוספים

בנוסף לעשרת הדברות מצוה ה' את משה כי יזהיר את העם מפני כל נטייה לעבודת האלילים. כמו כן מצווים הם לבנות מזבח אדמה עליו יביאו קרבנותיהם לה'. בנוגע לאבני המזבח, מצוה ה', אשר אין לסתתם על ידי כלי ברזל (משום שהברזל מקצר חיים ואילו המזבח מאריך את חיי האדם). הכהנים יעלו אל המזבח (לעבוד עבודתם) באמצעות כבש ולא באמצעות מדרגות (שהעלייה בהן עלולה לגלות ערותם ולגרוע חילול קדושת המזבח). על המזבח יוקרבו רק צאן ובקר. בכל אתר ואתר בו ימצא יהודי שיקרא לאלוקיו, יענהו ה' ויברכו.

מארז ניגוני חב"ד

מ"ח ניגונים של התבוננות וכיסופים!!

4 דיסקים ב-120 ש"ח בלבד (כולל משלוח)

להזמנות: 052-56-75-770

עצם התורה – לנשים

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

הנשים קיבלו את עצם התורה – הכללים והיסודות, ואילו הגברים קיבלו את הפרטים והדקדוקים, שמדרגתם נחותה יותר. בכך מדגישה התורה את מעלתן של הנשים.

הראשונים, 'אנכי ו'לא יהיה לך', שהם "כללות כל התורה כולה", שכן 'אנוכי' כולל את כל רמ"ח מצוות עשה, ו'לא יהיה לך' כולל את כל שס"ה מצוות לאתעשה. רואים אנו אפוא, שהכללים מכילים את העצם והמהות של כל התורה כולה.

הנשים קיבלו את עצם התורה, בכך שלהן נאמרו הכללים והיסודות של התורה, ואילו הגברים קיבלו את הפרטים והדקדוקים, שמדרגתם נחותה יותר. לפי זה נראה, שבדברים אלה מדגישה התורה דוקא את מעלתן של הנשים.

האמונה מאירה

הטעם לכך הוא, שאצל הנשים מאירות האמונה התמימה ויראת השמים ביתר גילוי. הקב"ה ברא את הנשים כך, שהשכל לא ישתלט על אישיותן, וממילא לא יפגע ולא יחליש את תוקף האמונה התמימה שבהן. לכן הן קשורות יותר לעצם התורה, ולכן גם השייכות לעם ישראל נקבעת דוקא על פי האם ולא על פי האב (מי שאימו יהודי – אף הוא יהודי, ואילו מי שאימו אינה יהודייה, אף על פי שאביו יהודי – אינו יהודי).

מעלה זו של הנשים קשורה גם לגאולה: כשם שביציאת מצרים נגאלו בני ישראל בזכות הנשים הצדקניות שבאותו הדור, כדברי חז"ל, כך "כימי צאתך מארץ מצרים, אראנו נפלאות" – גם הגאולה העתידה באה בזכות נשים צדקניות, ונזכה ללמוד את תורתו של משיח, שיגלה לכולנו את ה'כלל גדול' שבתורה – את עצם פנימיות התורה, תיכף ומיד ממש.

"כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל" (שמות יט, ג) לקראת מתן התורה על הר סיני אמר הקב"ה למשה רבנו: "כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל". מי הם "בית יעקב"? – נאמר במדרש: "אלו הנשים". והמדרש מפרש, שבציווי לגברים נאמר "ותגיד" – בלשון קשה, ואילו בציווי לנשים כתוב "תאמר" – בלשון רכה.

אין זה ההבדל היחיד בדרך מסירת ציווי ה' בין הגברים לנשים. במכילתא מצויין הבדל נוסף: לנשים נצטווה משה למסור "ראשי דברים" בלבד, ואילו לגברים הוטל עליו למסור "דקדוקי דברים", כלומר – את כל פרטי הפרטים.

יסודות וכללים

במבט ראשון נראה, שיש כאן כעין הפחתה בערך הנשים – להן אומרים את דברי התורה בלשון רכה, וגם מוסרים להן דברים קלים וקצרים בלבד, מתוך הנחה שדעתן קצרה ושיהיה להן קשה להבין ולקלוט את כל דקדוקי התורה.

אך כשמדייקים בדברי המכילתא, עולה גישה שונה לחלוטין. "ראשי דברים" אין פירושה דברים קלים, אלא משמעותם – יסודות וכללים. כלומר, הקב"ה ציווה את משה רבנו למסור לנשים את כללי התורה ויסודותיה, שמהם מסתעפים כל פרטי ההלכות, שאותן נצטווה לפרט לפני הגברים.

מעלת הנשים

הכללים והיסודות הם עצם התורה. כך היה הסדר גם בגילוי עשרת הדיברות – בתחילה נאמרו שני הדיברות

(מעובד מתוך הספר "שולחן שבת",

על פי לקוטי שיחות כרך ל"א)

האלילות עצמה מכירה בקב"ה

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

יתרו סימל את כחה ועוצמתה של האלילות ששלטה בימים ההם, וכאשר הוא בא והודה בקב"ה, בכך באה לידי ביטוי גדולתה של האמת האלוהית.

שם הפרשה מעיד על תוכנה

בפרשת השבוע מסופר על המאורע הגדול של מתן התורה על הר סיני, וזה האירוע הגדול והמרכזי של הפרשה. אך הנה זה פלא, למאורע הגדול הזה אין זכר כלל בשמה של הפרשה. אנו יודעים ששמות הפרשיות הם מדוייקים, ושמה של פרשה מכיל את תוכנה. וכאן, הפרשה נקראת 'יתרו', דבר שלכאורה אין לו שום קשר למתן התורה.

את הקשר בין יתרו למתן התורה אנו מגלים בספר הזהר. שם נאמר, שעד שלא בא יתרו והודה בקב"ה, לא ניתנה התורה. היא ניתנה רק לאחר שיתרו אמר: "עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלוקים" – דבר זה גרם עלייה גדולה בכל העולמות, עד שהקב"ה נתן לעם ישראל את התורה.

שר וכומר

יתרו מתואר בפסוק: "כהן מדיין". יש על כך שני פירושים: האחד, שהיה שר נכבד במדיין ו"ישוב בכבודו של עולם"; והשני, שהיה "כומר לעבודה זרה", ולא סתם כומר, אלא "שהיה מכיר בכל עבודה זרה שבעולם". כלומר, יתרו סימל את כחה ועוצמתה של האלילות ששלטה בימים ההם.

דבר זה יכול להסביר למה לא ניתנה התורה עד שיתרו בא והודה בקב"ה. כאשר אדם כמותו הודה בקב"ה ובא אל עם ישראל, בכך באה לידי ביטוי גדולתה של האמת האלוהית. כשהחושך עצמו מתהפך לאור – זהו האור הגדול, שנקרא "יתרון האור מן החושך", אור שבא מתוך החושך עצמו.

שהחושך יאיר

כאמור, התקרבותו של יתרו היתה הכנה למתן התורה, ומכאן, שבכך באה לידי ביטוי גם המהות הפנימית שבמתן התורה. תורה היתה בעולם גם קודם לכן. האבות עסקו בתורה; במצרים למדו תורה. מה שנתחדש במתן התורה הוא הכח שניתן לעם ישראל לקדש את העולם הגשמי – להפוך את העולם הזה, שמסתיר את האמת האלוהית, לדבר קדוש שמגלה את האור האלוהי.

ההכנה לכך היתה התקרבותו של יתרו. כאשר הוא, שייצג את החושך ואת האלילות, לא זו בלבד שזנח את עבודת האלילים, אלא אף הצטרף לאמונה בה' – בכך נסללה הדרך לקדש את מציאות העולם ולעשות ממנה 'דירה' לו יתברך. לכן נקראת הפרשה על שמו, כי הוא מסמל למעשה את עיקרו וייעודו של מתן התורה.

קדושה ברחוב

דבר זה מלמדנו, כי כדי לקבל את אור התורה, דרושה הקדמה של 'יתרו' – להפוך דברים ששייכים לעולם החומרי – לקדושה. כשיהודי מקדש גם את חיי הגשם והחומר, ועושה מכל מעשיו ומכל הדברים שהוא בא איתם במגע כלי להשראת הקדושה – בכך הוא פותח את לבו ומוחו לקבלת התורה.

לא די בכך שהקדושה שורה בבית הכנסת ובבית המדרש ובשעה שמקיימים מצוות. לאור התורה זוכים כאשר מחדירים קדושה גם בחיי המעשה – בעבודה, ברחוב, באוכל ובשינה. כשהחומר נהפך לקדושה – זו התכלית של מתן התורה.

(מעובד מתוך הספר "שולחן שבת",

על פי לקוטי שיחות כרכים י"א וד')

חסידות על הפרשה יתרו

רבנו ישמיט או יוסיף דבר מה על דבר ה', עד שיש צורך לצוותו "לא פחות ולא יותר"? אלא משה נצטווה לדבר אל הנשים בלשון רכה, ואל הגברים - "דברים הקשים כגידים" (רש"י פסוק ג). לכן אפשר היה לחשוב שכאשר דיבר אל הנשים ראה לעצמו רשות להשמיט מעט, כדי שיהיו הדברים 'רכים' ויתקבלו על לבן; ולאידך גיסא, כשידבר אל הגברים, אפשר שהוסיף דבר מה על דברי ה', כדי להדגיש את חומרתם. לכן נאמר "לא פחות ולא יותר"; לא פחות - לנשים ולא יותר - לגברים.

(לקוטי שיחות כרך לו, עמ' 86)

לנקות את לבושי הנפש

וקידשתם היום ומחר, וכבסו שמלותם (יט, י)

אומר אדמו"ר הזקן: "וקידשתם היום ומחר" - זהו מלמעלה, אבל "וכבסו שמלותם" צריך כל אחד ואחד לעשות בעצמו.

ומבאר ה'צמח צדק': "וקידשתם" נאמר למשה רבנו ול"אתפשטותא דמשה" שבכל דור ודור, אשר ביכולתם לקדש את 'היום' ואת ה'מחר'. אבל דרושה לכך הכנה, והיא העבודה של "וכבסו שמלותם" - לנקות את ה'לבושים' של המחשבה, דיבור ומעשה. מלאכה זו - צריך כל אחד ואחד לעשות בעצמו.

(היום-יום, ה' סיון)

תמצית הכל

אנוכי ה' אלוקיך... לא יהיה לך אלוקים אחרים...

שתי הדיברות הראשונות "אנוכי ה' אלוקיך" ו"לא יהיה לך אלוקים אחרים" הינן כללות כל התורה כולה. זאת מכיון שבדיבר "אנוכי" נכללות כל רמ"ח מצוות עשה; ובדיבר "לא יהיה לך" נכללות כל שס"ה מצוות לא תעשה.

החילוק בין מצוות עשה למצוות לא תעשה הוא, בפשטות, שמצוות עשה ענינן "עשה טוב", ומצוות לא תעשה ענינן "סור מרע".

מצוות עשה בעיקר קשורות בענין חיובי, "קום ועשה", שעל ידן ממשיך האדם גילוי אלוקות בנפשו ועל ידי זה גם בעולם.

מצוות לא תעשה בעיקר קשורות בענין שלילי, "שב ואל תעשה", שהאדם מתרחק ושולל הענינים שהם היפך רצונו של הקב"ה; ועל ידי זה נעשית גם שלילת וביטול רוח הטומאה שבעולם.

(על פי תניא פרק כ' ושיחת שבת פרשת יתרו)

ח"י בשבט ה'תנש"א)

שליחות מדויקת

אלה הדברים אשר תדבר אל בני ישראל (יט, ו)
אלה הדברים: לא פחות ולא יותר (רש"י)

כיצד אפשר בכלל להעלות על הדעת אפשרות שמשא

בקרו אותנו באתר החדש
www.tanyaor.com
 וגם ביו-טיוב ובפייסבוק:
 בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

סדר התנ"ך

עודה ראשונה לנפש

תניא
 מודעות
 עצמית
 ביהדות

YouTube f

שבת שלום!!!

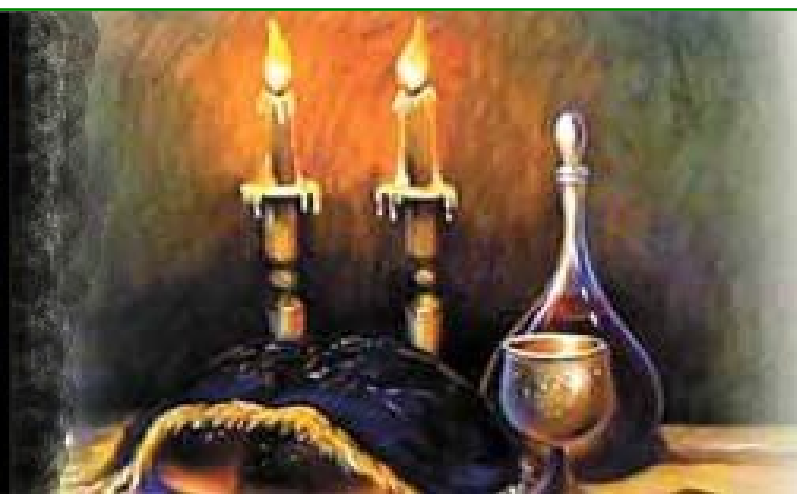
ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
 כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר קלב
 להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו

tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך
 ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון חורף)
17:49	16:34	י-ם
17:51	16:49	ת"א
17:49	16:39	חיפה
17:52	16:53	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, ליזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון